ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro prevenci rizikových forem chování

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
ŘÍČANY

2026/2027

Zpracovatel: Mgr. Radovan Křivánek

Realizátor: Základní škola Říčany, náměstí Osvobození 145, příspěvková organizace

Odpovědný pracovník: Mgr. Radovan Křivánek, ředitel školy

Obsah

1. Úvod **3**

2. Cíle **3**

3. Cílové skupiny **4**

4. Koordinace a realizace preventivních aktivit **4**

4.1 Zaměření činnosti 5

4.2 Kontakty na poradenské pracovníky 6

4.3 Náplň práce školního metodika prevence 6

4.4 Plán školního metodika prevence na školní rok 2026/2027 7

5. Vzdělávání pedagogů **7**

6. Péče o „rizikové skupiny“ **7**

7. Spolupráce s rodiči **8**

8. Spolupráce s organizacemi a institucemi **8**

9. Závěr **8**

1. Úvod

Hlavním pilířem tohoto programu je primární prevence rizikového chování u žáků. Zároveň funguje jako praktické vodítko nabízející základní postupy pro řešení konkrétních problémů. Veškeré formy, obsah i zvolené metody realizace jsou plně přizpůsobeny specifickým potřebám a charakteristikám cílových skupin.

2. Cíle

Cílem školního preventivního programu je vést žáky I. stupně ke zdravému životnímu stylu. Tímto způsobem lze rizikovému chování účinně předcházet, případně oddálit kontakt s rizikovými faktory a naučit děti tyto situace nejen včas rozpoznat, ale také správně řešit. Prevence se zaměřuje na předcházení rizikovým projevům, a pokud se již objeví, usiluje o zamezení jejich dalšího šíření v úzké spolupráci s rodiči a dalšími specializovanými institucemi.

Oblasti prevence:

- požití alkoholických nápojů
- užívání nikotinových a souvisejících výrobků pro nezletilé
- kyberšikana a její následky
- komunikace a vztahy mezi žáky
- zneužívání sociálních sítí
- fyzická i psychická šikana
- záškoláctví
- opatření pro činnost při vzniku mimořádné události

Výběr preventivních programů jsme zaměřili nejen na problematiku informovanosti v oblasti prevence, ale zejména na problematiku mezilidských vztahů a komunikace, neboť problémy v těchto oblastech se promítají do dalších rovin lidského života a mohou vést k rizikovému chování.

Cílem školního preventivního programu je motivovat rodiče ke spolupráci při realizacích programů.

3. Cílové skupiny

Do realizace jsou zapojeni všichni žáci, pedagogičtí pracovníci, rodiče žáků, lékaři a další odborníci, kteří svou činností regulují a ovlivňují postoje žáků v oblasti prevence.

4. Koordinace a realizace preventivních aktivit

Za koordinaci preventivních aktivit školy odpovídá školní metodik prevence (ŠMP), který se v rámci své kompetence podílí na přípravě, realizaci a vyhodnocování školního preventivního programu. ŠMP úzce kooperuje s třídními učiteli, ostatními pedagogickými pracovníky, pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími specializovanými subjekty, institucemi a odbornými organizacemi. Jednotlivé tematické okruhy – zahrnující výchovu ke zdravému životnímu stylu, rozvoj kooperace a tolerance, prevenci diskriminace, rasismu, zneužívání návykových látek a tabákových výrobků, jakož i ochranu člověka za mimořádných událostí a předcházení rizikovým situacím – jsou systematicky implementovány do tematických plánů jednotlivých vyučovacích předmětů.

K rozvoji osobnosti žáka přispívají průřezová témata prostupující vzdělávacími oblastmi, s primárním důrazem na rozvoj klíčových kompetencí (zejména komunikativních, občanských, sociálních a personálních). Pedagogický sbor aktivně vede žáky ke vzájemné spolupráci a konstruktivnímu řešení případných neshod v mezilidských vztazích, a to v úzké součinnosti se samotnými žáky i jejich zákonnými zástupci.

V rámci školy je preventivní činnost realizována prostřednictvím Školního poradenského pracoviště (ŠPP). Poradenské služby na škole zajišťují: školní metodik prevence, výchovný poradce a speciální pedagog. Tito poradenští pracovníci poskytují standardní poradenské služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogickým pracovníkům v souladu s platnými předpisy.

4.1 Zaměření činnosti

- spolupráce školního metodika prevence, výchovného poradce a speciálního pedagoga se žáky, třídními kolektivy, učiteli a rodiči
- začlenění žáků 1. ročníku a nově příchozích žáků do kolektivu třídy
- prevence školní neúspěšnosti
- péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, o žáky s neprospěchem a žáky nadané
- odborná a metodická pomoc učitelům
- diagnosticko-poradenská činnost
- školní preventivní program, sledování rizik vzniku a projevů sociálně patologických jevů a jejich řešení
- zlepšování komunikace a spolupráce mezi školou a zákonnými zástupci
- spolupráce s ostatními institucemi
- materiály připravené školnímu metodikovi prevence k dispozici: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Metodická příručka pro pedagogy, Příručka pro školní metodiky prevence, Rizikové chování ve škole s vazbou na legislativní úpravu, Rádce školního metodika prevence, Prevence rizikového chování dětí a mládeže

4.2 Kontakty na poradenské pracovníky

JMÉNO	FUNKCE	KONTAKT
Kokojanová Blanka, Mgr.	výchovná poradkyně	Škola OnLine
Křivánek Radovan, Mgr.	školní metodik prevence	Škola OnLine
Vodáková Pavla, Mgr.	speciální pedagog	Škola OnLine

4.3 Náplň práce školního metodika prevence

- tvorba a realizace školního preventivního programu sledování rizik vzniku a projevů sociálně patologických jevů a jejich řešení
- realizace a koordinace aktivit zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, agresivity a dalších sociálně patologických jevů
- poskytování přímé pomoci žákům a jejich rodičům s rizikem či projevy sociálně patologických jevů
- koordinace spolupráce školy s Policií ČR, krizovými centry, kurátory a dalšími odborníky
- spolupráce při zajišťování besed, přednášek a aktivit pro třídní kolektivy
- koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků
- poskytování informačních a metodických materiálů
- aktivní spolupráce s rodinou v případě krizové intervence

4.4 Plán školního metodika prevence na školní rok 2026/2027

Hlavními oblastmi činností školního metodika prevence bude:

- tvorba, doplnění a hodnocení školního preventivního programu i ve spolupráci s ostatními pedagogy a školním poradenským pracovištěm
- školní akce, přednášky, besedy k prevenci rizikových jevů → jejich příprava a organizace
- spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou Brno
- spolupráce s výchovným poradcem a speciálním pedagogem, pravidelné schůzky
- diagnostika situací v jednotlivých třídách (šikana, kouření, alkohol, záškoláctví, adaptace žáků 1. třídy)
- shromažďování písemné dokumentace
- pořádání přednášek primární prevence pro zákonné zástupce
- diskuze s dalšími pedagogy a zhodnocení třídnických hodin (zapojení žáků a jejich chování)

5. Vzdělávání pedagogů

Pedagogičtí pracovníci se po celý rok průběžně vzdělávají z nabídek organizací a školení, kdy se v mnoha případech jedná o akreditované semináře a přednášky nebo přednášky přímo na škole. Na pedagogických radách jsou poté všichni pedagogičtí pracovníci informováni o změnách, doplňcích a novinkách ohledně další podpůrné činnosti žáků a novinek ve vzdělávání.

6. Péče o „rizikové skupiny“

Rizikovými skupinami rozumíme třídní kolektivy, skupiny žáků i jednotlivce, kterým je třeba věnovat zvýšenou pozornost v oblasti problematických mezilidských vztahů a rizikových způsobů chování. Nezbytná a ověřená je zde aktivní spolupráce s poradnami, poradenskými centry, orgánem - OSPOD, Policií ČR a jinými odborníky, kteří dané problematice rozumí.

Problematické chování je řešeno i na jednání s rodiči, v závažnějších případech na výchovných komisích, kde se přijímají výchovná opatření a možnosti řešení problémů.

7. Spolupráce s rodiči

Snažíme se neustále nacházet nové cesty, jak navázat užší spolupráci s rodiči a vzbudit jejich hlubší zájem o problematiku jejich dětí. Pravidelné schůzky a motivace k řešení problémů jsou klíčovými body této spolupráce. Mnohdy ke spolupráci přispějí i akce mimo školu, kterou žáci pro rodiče připraví.

8. Spolupráce s organizacemi a institucemi

Abychom mohli s úspěchem zvládat problémy, je pro nás nezbytně nutná spolupráce s Policií ČR, OSPOD a PPP Brno.

9. Závěr

Školní preventivní program (MPP) tvoří integrální součást výchovně-vzdělávacího procesu po celou dobu školní docházky žáků. Na jeho realizaci a úspěšném naplňování aktivně participují pedagogičtí pracovníci, žáci, jejich zákonní zástupci i přizvaní odborníci. Koncepce MPP je založena na vyvážené kombinaci informačního působení v oblasti prevence rizikového chování a systematického rozvoje sociálních kompetencí i osobnostního růstu žáků.
Prioritizovány jsou edukační přístupy zaměřené na podporu zdravého životního stylu a principy aktivního sociálního učení. Program důsledně respektuje věková specifika a individuální charakteristiky žáků, což je základním předpokladem pro efektivní, nikoli pouze formální, plnění jeho cílů.